

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 131.

V Ljubljani, v petek 10. junija 1892.

Letnik XX.

V Ljubljani, 10. junija.

Število nezadovoljstev se je zadnji čas v Avstriji vidno pomnožilo: skoro je ni stranke, ki bi bila z vlado grofa Taaffeja prav zadovoljna. Najmanj pa moremo mi Slovani biti z njo zadovoljni. Le malo se je uresničilo od onih nad, katere smo gojili 1879. leta, ko je bil grof Taaffe poklican na čelo državni upravi.

Zatorej se nam ne zdi čuden klic od več strani, da naj gremo v opozicijo. Vsakdo se naveliča delati tlako. Zaradi tega mi tudi nismo načelno proti vsaki opoziciji. Toda tukaj je prvo vprašanje: Je li sedanjí čas tudi ugoden in primeren za prehod v opozicijo?

Tak pomenljiv in odločilen korak v politiki je treba storiti z velikim preudarkom in treba se je poprej zanj tudi pripraviti. Sploh pa ima po parlamentarnih pojmih le tista opozicija kaj pomena, katera ima upanje, da kdaj postane večina. Kadar koli pa opoziciji manjka tega predpogoja, je nezmiselná in celó škodljiva.

Mi dobro vémo, da so v vseh parlamentarnih državah ljudje, kateri so vedno v opoziciji. V nekem oziru je za politika v opoziciji celó ugodnejše, nego v večini, če mu namreč ni dosti na tem, da bi kaj dosegel.

Opoziciji je treba le grajati, kar stori večina, in prilik za grajanje se ne zmanjka. Opozicija se lahko oglasi proti vsakim izdatkom, in ker davki niso priljubljena naprava, ima opozicija vedno veliko ljudi na svoji strani.

Opozicija tudi lahko dela velike načrte, posebno če vé, da do večine ne pride in da jih jej ne bode treba izvesti.

V Franciji je cela vrsta mož, ki nasprotujejo vsaki vladi, katerih načelo je opozicija, in navadno si ohranijo dolgo popularnost. V največje zadrege pa bi jih spravil, ko bi jih vprašal, da naj povedó, kaj so vse že dosegli. Pokazati bi družega ne imeli, kakor da so morda vrgli kako vlado, za katero pa ni nikdar prišla boljša.

Taki politiki se kaj radi sklicujejo na to, da bodo vse izvršili, kadar dobé večino in torej tudi krmilo v roke.

Za tako vrtoglavno opozicijo sevéda mi nismo in ne moremo biti, ker nismo prijatelji tistih politikov, ki hrepené le po popularnosti, za to se pa dosti ne zmenijo, da bi res kaj dosegli za svoje volilce.

Zadnji čas mislijo nekaterniki, da so v hrvatskem državnem pravu našli zdravilo za vse naše bolečine. Mi Hrvatoma ne zavidamo njih zgodovinskih pravic in le želimo, da bi si s tem državnim pravom kaj opomogli.

Dvomimo pa, da bi nam Slovincem bilo s tem pravom kaj pomagano. Pravice Hrvatske do slovenskih dežel so pač tako motne in dvomljive, da bi se jih težko kak resen zgodovinar upal zagovarjati.

Sicer je pa proti temu še neki političen pomislek. Hrvatsko pravo bi imelo pravi pomen še le tedaj, ko bi se ga narod tudi živo zavedal, česar pa pri Hrvatih ne opažamo.

Pri zadnjih volitvah je stranka, ki se opira na hrvatsko državno pravo, skoro popolnoma pozebla. Mi vémo, da je vlada hudo pritiskala, ali tak poraz bi vendar ne bil mogoč, ko bi se narod zavedal zares z vso jasnostjo svojega prava. Pri taki priliki pa nikakor ne kaže zidati pri nas na hrvatsko pravo, ko v sosedni Hrvatski to pravo ne pokaže svoje moči.

Taka politika bi imela nekaj zmisla, ko bi v hrvatskem saboru že bili pravaši v večini in bi torej nam lahko dajali moralno in faktično podporo. Dokler se sabor ne oglasi za uresničenje tega prava, tudi Slovani zunaj Hrvatske v tem oziru ne bodo mogli ničesar storiti.

Zaradi tega pa mi že danes lahko rečemo, da je politika Bianchinijeva in njegovih tovarišev, ki se opira na hrvatsko državno pravo, temeljito ponesrečena.

Kaj pa zveza z Mladočehi? Kar se tiče češkega naroda, pač se svojih pravic bolj zaveda, nego hrvatski. To se tajiti ne dá. Ali Mladočehi se nam dosedaj ne zdé dovolj resni politiki. Preveč pogosto preminjajo svoje programe. Sicer pa tudi preveč odbijajo od sebe veleposestnike in Staročehé, brez katerih pač ne bodo nikdar dosegli, kar želé. Sicer se pa na Češkem sedaj nekaj prevrača. Razmere neso prav jasne. Vedno bolj pogosti so glasovi, da se vse stranke zjedinijo. Nikdo ne vé, kako se razmere še zasučejo. Radikalci se sicer upirajo vsakemu sporazumljenju z drugimi strankami, ali mogoče je pa tudi, da zmagajo zmernejši in treznejši elementi. Ne vé se, na katero stran se Čehi še nagnejo.

Zatorej mi mislimo, da se nam ne kaže sedaj odločevati niti na to niti na ono stran, dokler se stvari na Češkem ne razvijo.

Mogočen vpliv imajo Poljaki. Z njimi moramo v Avstriji zmiraj računati. So ljudje, ki vedno naglašajo, da se s Poljaki ne moremo bratiti, češ, da se ne čutijo Slovane. To je pač le prazna fraza. Ko bi se Poljaki ne čutili Slovane, gotovo bi k svojim slavnostim ne vabili pred vsem Slovanov, kakor ravno pred kratkim k sokolski slavnosti v Levovu. Poljaki le Ruse sovražijo, pred vsem rusko vlado,

LISTEK

Zgodovinska črtica o alkemiji.

(Konec.)

Zanimivo je, kaj je znani filozof Benedikt Spinoza mislil o „kamenu modrih“. Ta modrec, ki je bil posebno v verskih rečeh jako lahkovoren in ni pripoznaval avtoritet, poizvedaval je natančno po vseh okoliščinah in slednjič pismeno izrazil svoje mnenje, da je tudi o teh izpremembah popolnoma preverjen.

Drugo poročilo o vplivu „kamena modrih“ glasi se tako-le:

Leta 1750 je posloval v ofcini Franke-jevega sirotišča v Hall-u lekarnar Reussing, kojega značaj je bil povsem nesumen, znanje njegovo o kemiji baje da zadostno. Neki tujec, ki je takrat bival v Hall u, seznanil se je z njim, večkrat ga obiskal v lekarni in razgovarjal se z njim o raznoterih kemičnih predmetih. Nekoč mu da tujec nekoliko si-vega praška v dar. Ta prašek je obrisal tujec z bombažem, zavil ga potem v kosček papirja ter ga dal lekarnarju z naročilom, naj ga vrže na raztopljeno srebro. V laboratoriju sirotiškem raztopi Reussing srebrno žlico, težko 2½ lota, in vrže prejeti papir v raztopino. Potem topi še nekaj časa, izlije kovino in vidi, da je nova masa 3 lote težka in navidezno čisto zlato. Na to poišče tujca, ki je pa odšel zopet iz Hall-a. Lekarnar da novi produkt nekemu zlatarju, da ga preizkusi, in on mu pove, da

je masa čisto zlato in jo kupi za običajno ceno zlata.

Z zadovoljstvom pripovedujejo alkemisti še o nekem dogodku, ki ga je imel filozofije profesor Martini († 1621. leta) v Helmstedt-u. Le-ta hudi nasprotnik alkemije je pobijal v vseh svojih predavanjih, ob vsaki priliki alkemistične nazore ter skušal omajati razloge, katere so navajali zaščitniki alkemikov za resničnost kovinskih izprememb. A osramočen je moral umolkniti, ko ga nekikrat tuj plemenitaš, ki je ravno hospitalar, prav uljudno ustavi in se mu ponudi, da ga uveri z razlogi izkušnje. Ko profesor v to privoli, izprosi si ponev, lonec pa nekaj svinca, izpremeni svinec pred njegovimi očmi v zlato ter je podari presenečenemu profesorju, rekóč: „Razloži mi ta pojav!“

Vsi dvomi v moč „kamena modrih“ pa so bili uničeni, ko ni le Kristijan IV. danskih dukatov, nego so i nemški vladarji kovali denarje, kateri so bili iz alkemistiškega zlata. O tem se pripoveduje sledeči zgodovinski dogodek.

Cesar Ferdinand III. je od nekega Richthausen-a prejel 1 gram rudečega praška, s kojim je v navzočnosti cesarjevi nadrudar grof Rus 2½ funta živega srebra izpremenil v fino zlato, iz katerega se je skovala velika kolajna, predstavljajoča solnčnega boga. Merkurjevo kačjo palico držečega in njegove krilate čevlje nosečega (da se je tako izrazil nastanek zlata iz živega srebra). Na kolajni je bilo čitati latinski napis, kateri je omenjal ta čudoviti dogodek, in pa letnica 1648 (15. januarja). To kolajno je

bilo še leta 1797 videti v cesarski zakladnici na Dunaju.

Ko se je bil cesar Ferdinand na ta način preveril o vplivnosti „kamena modrih“, pozvali je dal javno narejalec te čudovite substancije, da se javi pri njem, in obljubil mu je vrhu tega še 100.000 državnih tolarjev v plačilo. Ta poziv je bil sveda brezvspešen, in vidi se nam nedoumno, kako so se mogli nađejati, da progovoré s takimi obljubami adepte, da jim izdadó sredstvo, s kojim bi se moglo narediti neizmerno veliko zlata.

Po teh navedenih dokazih jih je bilo le še prav malo, ki so še dvomili o istinosti te umetnosti, večina strokovnjakov je izjavila javno, da v njo verujejo. Brezdvomno so jo jemali v poštev tudi pravniki v praksi.

Tako, postavim, so pravoslavni učenjaki v Leipzig-u večkrat prav jasno izjavili, da so uverjeni o eksistenciji „kamena modrih“, in še leta 1725 je ta pravniška fakulteta izrazila svoje mnenje o neki izpremembi srebra v zlato. Grofica Ana Sofija Erbach je na svojem gradu Frankenstein prikrla ubežnika, ki so ga preganjali zaradi lovske tatvine. V zahvalo ji je izpremenil ubežnik, ki je bil alkemist, vso srebrno posodo v zlato. Njen soprog grof Friderik Karol je zahteval polovico zlate posode za se, ker se je nje vrednost pomnožila na njegovem ozemlju in pa v zakonu. Pravoslavni učenjaki v Leipzig-u mu niso prisodili prava, ker je bil preporni objekt pred izpremembo imovina grofice, torej ostane tudi še po izpremembi njena last. —rm—

in to že vedó zakaj. Če pa kdo ni rusofil, zaradi tega še ni rečeno, da bi ne bil prijatelj Slovanov. Poljaki pa odločujejo v zbornici poslancev. Dokler Poljaki ne pristopijo k levici, levičarjem ni gospodarstvo zagotovljeno. Zaradi tega pa moramo delati na to, da Poljakov ne potisnemo v levičarski tabor. To pa bi se zgodilo, ko bi Slovenci sedaj pomagali razrušiti Hohenwartov klub.

Nenavadno prijazno so bili Čehi v Levovu pri sokolski slavnosti vsprejeti, in to ni brez pomena. Nobena žalilna beseda niti proti Mladočehom ni prišla iz poljskih ust. Gotovo so Poljaki nalašč tako odlikovali Čehe.

Le prejasno se je pokazalo, da poljska srca čutijo, da so jim Čehi najbližnji bratje. Znano je pa tudi dovolj, da Poljaki nikakor ne marajo postati odvisni od levičarjev. Zatorej je še vedno upanje, da se Poljaki in Čehi se sporazumijo o političnem postopanju. Baš slavnost v Levovu je morda nekoliko pospešila to sporazumljenje.

Liberalna levica se je menda že bala tega in je zaradi tega vse sile napela, da je vlada češkim „Sokolom“ prepovedala korporativno udeležitev pri slavnosti v Levovu.

Mi mislimo torej, da sedaj kaže počakati, kam se nagnejo Poljaki. Naloga naših poslancev pa je, da s svojim vplivom pospešujejo sporazumljenje mej Čehi in Poljaki. S časom se morda le obnovi stara večina, katera bode potem odločila, ali podpira sedanjó vlado, ali pa jej podpora odpove. Če pojdejo vsi desničarji združeni v opozicijo, bodo imelo drugačen vpliv, kakor pa edini Mladočehi s Slovenci in Hrvati.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. junija.

Notranje dežele.

Jezí jih. Dvorni svetnik Filip Abram je, kakor smo že sporočili, imenovan ministerijalnim svetovalec in referentom v pravosodnem ministerstvu za Štajersko, Koroško in Kranjsko. Nemško-liberalni listi se jako jezé zaradi tega imenovanja, ker je bil sprva za to mesto izbran že graškega nad sodišča svetovalec dr. Pflügl, kateremu je cecar podelil red železne krone III. vrste.

Čehi v Nancy-ju. Čehi se nenavadno zanimajo za Francoze. Tudi pri nas so nekateri preveč naidušeni zanje. To se je pokazalo baš povodom potovanja čeških „Sokolov“ v Nancy. Navedimo tukaj, kaj piše o tem potovanju ruski list „Denj“, jeden prvih glasil slovanofilske stranke v Rusiji. Ta list pravi, da je že večkrat svetoval Čehom, naj se manj bavijo z vnanjo politiko in naj ne verjamejo birokratskim vladam. Potem omenja, kako se je francoski ministerski predsednik izjavil o Čehih. Čehi sicer že poznajo Nemce, ali Francozov pa še ne poznajo. Loubet se je izjavil o Čehih prav, kakor bi govoril o Dahomejcih, kakor da imajo v Nancy priti kaki barbari, od katerih jih le kachi pet zna francoski, drugi bodo pa kričali v svojem jeziku, katerega mi ne razumemo, torej zanje ne moremo biti odgovorni. Mladočeški listi so na to odgovarjali, da Loubetovo mnenje še ni mnenje večine francoskega naroda, ki ljubi in spoštuje Čehe. Prava slovanska dobrodušnost! Rusi smo tudi dobrodušen narod, ali smo dosti bolje že spoznali Francoze, nego Čehi. Prevzetnost Loubetova je karakteristična črta treh četrtij tega društvenega sloja (buržua), ki sedaj vlada na Francoskem. Treba je le živeti v Parizu, da se prepričaš, kako prezirajo vsakega tujca, izimši Angleže, ki se znajo povsod postaviti. Dvoma ni, da v Nancy-ju naidušeno sprejmejo Čehe, ker so v sedanjem trenutku, če ne trumpf, pa vsaj karta proti Nemčiji. Sicer pa Francoz ni naidušen vsled notranjih čustev, temveč le iz sebičnosti in prirojene burkosti. Pred leti je Rochefort bil v svojem listu priobčil članek „Vive la Russie“. Poljski emigrant se je šel k njemu zaradi tega takoj pritožiti. Ta francoski politik mu je razložil, da ne simpatizuje za Rusijo, ali Rusija lahko pošlje proti Nemčiji milijon bajonetov, česar Poljaki ne morejo. Čehi pa ne morejo za Francoze postaviti v boj milijon bajonetov, zato bode ljubezen Francozov do njih primeroma manjša. Za Francoze imajo Čehi, ki pri njih veljajo za dobre Avstrijce, le toliko veljave, da bodo vplivali, da Avstrija ne bode preveč ovirala zblizanja mej Francozi in Rusi. Francozi prezirajo vse druge narode in smatrajo sebe za prvi narod na svetu. Francoščina je v njih očeh prvi jezik na svetu in kdor francosčine ne zna, je pri njih barbar in nevednež, naj je sicer še tako učen. Malokateri Čeh zna dobro francoski. To naj bi pomislili češki privatni diplomatje, posebno tisti, ki ne znajo klepetati v pariškem narečju. Kdor se brati s Francozi, mora vedeti, s kom ima opraviti, ker sicer se bode še kesal.

Moravska. Na shodu moravskih zaupnikov v Brnu je prof. Masařyk posebno naglašal, da je težišče češkega vprašanja na Moravskem. V tem

oziru mi pritrjujemo popolnoma gosp. profesorju, ker baš na Moravskem in v Sleziji je češki narod najbolj v nevarnosti. To je bilo tudi največja napaka Mladočehov, da se dosedaj za Moravsko in Slezijo niso nič brigali. Sicer pa tudi sedaj ne more nikak češki rodoljub biti vesel mladočeškega delovanja na Moravskem. Sedaj, ko bi bilo treba, da bi mladočeški poslanci podpirali moravske poslance, pa hođijo na Moravsko le zdražbe delati. Vse njih delovanje je naperjeno le proti Staročehom, katerim se ima češki narod na Moravskem in v Sleziji zahvaliti za ves dosedanji razvoj. Staročehi so ga vzbudili iz pogubnega spanja. Masařyk je potem opozarjal zbrane, da se morajo posebno ozirati na delavce, katere je treba navdušiti za češko državno pravo. Na Moravskem je jako mnogo čeških delavcev, zaradi tega je socijalno vprašanje v taki deželi eminentno češko vprašanje.

Vnanje države.

Bolgarija. V Varni odstavili so več poštnih, železniških in brzojavnih uradnikov armenske narodnosti. To je v zvezi z znano bombno afero v Ruščuku.

Portugalsko. V ministerstvu se prikazujejo novi razpori. Govori se, da se bode vlada v kratkem nekoliko prenovila. Vsi ministri so pa bajé jedini v tem, da se mora republikanskim agitatorjem trdo na prste stopiti in, če treba, prepovedati vse republikanske liste.

Izvirni dopisi.

Iz Podjunske doline na Koroškem, 5. junija. (Slovenski učitelji.) Pri letošnji šolski debati v koroškem deželnem zboru je izrekel g. poslanec Muri prošnjo, „naj visoke šolske oblasti postopajo tudi proti slovenskim učiteljem nepristransko, da niso primorani zapuščati deželo, kakor se je, žal, že mnogokrat zgodilo.“

Na to izjavo oglašil se je g. dež. predsednik, češ, da mu o tem ničesar ni znano, in ko mu je g. Muri postregel s štirimi imeni, skušal je deželni šolski nadzornik dr. Gobanc oprati šolske oblasti s puhlim izgovorom: „ni vredno, da bi se o tem še dalje govorilo!!!“

Kako opravičene so bile besede gosp. Muri-ja, priča nam naslednje:

„Učitelj jezerski, gosp. Fran Podobnik, je dobil nadučiteljsko službo pri Sv. Barbari v Haložah na Štajerskem.“ — Ta kratka vést je gotovo nemilo zadela mnoge slovenske rodoljube, in nehoté se moramo vprašati, zakaj zapušča vzorni, vestni učitelj, ki se je na vseh svojih mestih mogel ponašati z ugodnimi učnimi vspehi, našo deželo! — Z učiteljem Podobnikom zgubimo iz Koroške zopet enega izmed onih učiteljev, ki na slov. Koroškem postajajo vedno bolj — bele vrane, to je, ki se povsem zavedajo svojega vzvišenega poklica in so zmožni pravilne slovenščine. A baš poslednje je postalo za g. učitelja Podobnika nevarno. To, da je Slovenec in da ne mara izneveriti se svojemu materinemu rodu ter siloma zatajiti najblajši čut človeškega srca, — ljubezen do materinščine, — se od strani koroških mogotcev nobenemu učitelju ne odpusti!

Trikrat gorjé vsakemu koroškemu učitelju, ki ne preskoči v skrajni nemški tabor in ne trobi v nemški rog; ne bo prišel do dobre službe, in naj ga inace dišijo tudi najlepše lastnosti in zmožnosti učitelja. Prav ničesar ne velja več v očeh koroških „liberalnih“ velikašev, nego narodnost, to je, skrajno poudarjanje nemštva, in kdor se jim v tem oziru ne uklanja do dobrega, — ugonobé ga s svojo železno pestjo, da mu le morejo količkar do živega!

Zató visi nad slovenskimi učitelji na Koroškem pravecati Damoklejev meč, — in naravno je, da se mu skuša sleherni učitelj umakniti, kar se more le zgoditi, da se ali udá terorizmu celovške klike, ali pa gre iz dežele!

Tudi g. Fr. Podobnik, znan kot spreten učitelj in izvrsten pevec, v očeh svojih višjih oblastev ni našel milosti, ne da bi se kazal ravno javno Slovenca, marveč bil je le pravičen o b e m a n a r o d n o s t i m a.

A baš tega „greha“ mu celovški gospodje niso odpustili in zato je moral doživeti za časa svojega delovanja na Koroškem marsikatero grenko in neprijetno uro.

Saj je nekda povodom prošnje za boljšo službo dotični šolski nadzornik zapisal na prošnjo g. P.-a: „Scheint sich zu sehr zur slovenisch-clericalen Partei hinzuneigen!“ — To je tedaj oni „madež“, ki se na Koroškem ne trpi prav pri nobenem učitelju, ker tako zahteva blagor germanizacije, ki se na Ko-

roškem vzdržuje in razširja največ s pomočjo takozvanih „liberalnih“ — „volksbildnerjev“.

Če se slovenski kmetje oglašajo za učitelje, ki so slovenskega jezika zmožni, odgovarja se prosilcem navadno: „Nimamo slovenščine zmožnih učiteljev, prošnji zato ne moremo ustreči!“ A vendar se nastavlja slovenščine zmožni učitelji v čisto nemških krajih, akoravno je to — poslužujem se besedij Nj. ekselence g. koroškega deželnega predsednika — največji, hkrati nerazumljiv nezmisel! Kdaj se bodo te neznosne razmere zboljšale, — vé sam Bog!

Gosp. nadučitelju Fr. Podobniku, ki se ni dal vpreči v sramotilni nemškutarski jarem, pa kličemo: Slava! Želimo mu na novem mestu prav mnogo vspehov. On sme biti uverjen, da ga bodo vsi koroški slovenski rodoljubi ohranili v prijateljskem spominu! Na zdar!

Iz Prage, dué 7. junija. (Grozna katastrofa v přibramskih rudnikih.) Češki narod pretresava te dni nepopisna ból: nad tri sto njegovih sinov, vrlih, junaških delavcev, našlo je v ogromni podzemeljski globini strašno smrt. In to so bili delavci v istini češkega značaja. Udani v usodo svojo, vztrajni in polni vere v Boga, stavili so vánj vse upanje. Samo ta svojstva dajala so jim moč, da so se dan za dnevom spuščali v temne zemeljske rove, globoke nad 1200 metrov, v koji bi človek, če bi lezel doli po lestvi, potreboval — 3 ure, da pride na dno, kajti přibramski rudniki in oni na Brezovih Gorah so najglobokejši v vsej Evropi.

Nepopisna žalost in obupanje pri přibramskih rudnikih, potoki solzá in jadikovanje prehaja pa že v nemo, tópo udanost v voljo božjo. Ko bolesti razrivajo srce, da ni več sposobno občutiti teh bolečin, ko so mrkle oči objokane do krvi, razjokane do poslednje solze, ko upajoča ali obupana duša v svoji bolesti takorekoč okamni, tu vselej nastaje resignacija, koja je v istini vrhunec vse žalosti. Človeške tolažbe v tem duševnem stanju ni, kajti v takih slučajih je jedina in največja tolažba večno dobri, na veke usmiljeni Bog.

G m o t n a š k o d a, prouzročena po tej strašni katastrofi, računi se po izjavi rudniških veščakov na poltretji milijon goldinarjev, kajti ne samo čisti dobiček jednega leta v znesku 1,200.000 gld. bode izgubljen, tudi bratovska skladišnica izgubila bode vsled tega večino prištedenega imenja, iz kojega se imajo plačati plače, provizije in podpore zapuščenim rodbinam mrtvih rudokopov. V to se šteje tudi škoda, koja je prouzročil požar na odrih in strojih v Marijinem rovu, in to znaša blizu 250.000 gld., saj samo jeden pridvižni stroj 80 konjskih sil, koji je uničen, stane 80.000 gld.

Vseh rorov je okolo Přibrama in Brezovih Gorá šestnajst, in ker je razven Prokopskega rova zadela nesreča vse rove, v nevarnosti je vse rudniško podjetje v Přibramu. Leta 1884 brojil je čisti dobiček poldrugi milijon goldinarjev, lani je donášal samo 800.000 gld. Doslej se je dobivalo iz vseh rorov blizu 30.000 kg. čistega srebra, kojega erar cení po 90 gld. kilogram. Vseh rudokopov je po teh rovih 5600, mesto Přibram je pa tako veliko, kakor na pr. Ljubno na Štajerskem.

V 14 dneh stoprav bodo spravili iz rorov na dan vse mrtvece, za popravo poškodovanih rorov bodo pa potrebovali najmanj šest mesecev. Jutri bodo postavili v vsak rov velikanske ventilacije, s kojimi bodo odganjali iz vseh hodnikov nezdravi vzduh. Od nedelje počenši rudniška uprava plačuje za vsako na dan pripeljano truolo po 5 gld., za izvlečene konjske mrhe po 30 gld., poleg tega krepko hrano in opojne pijače. (Konec sledí.)

Gallusov koncert.

Včera zvečer ob osmih se je precej napolnila redutna dvorana odličnim občinstvom svetnega in duhovskega stanu; duhovski stan je bil primeroma najbolj zastopan.

Slavnostni koncert je veljal proslavi tristoletnice smrti Jakoba Gallusa, rojenega Kranjca, svetle zvezde na muzikalnem obnebu. Na pročeljni steni je visela podoba Gallus-ova, ki jo je narisal akademik gosp. Josip Germ. Predstavlja nam Gallusa v srednjeveški noši.

Zgodovinski koncert, kaj je to? Na Dunaju so v razstavnih prostorih osnovali že dva zgodovinska koncerta. V njih so se pevale skladbe vseh stoletij neizpremenjene, kakor so bile tedaj tvorjene. Človek je čul priprosti koral, potem najprimitivnišo harmo-

nizacijo v kvintah, kvartah, oktavah; dalje klasične skladbe 16. in 17. veka, in slednjič naše mojstre, Haydena, Mozarta, Beethovena itd. Umevno je, da je tak koncert prezanimiv, inštruktiven, ker muzikalna zgodovina stoletij prehaja v živih zvokih mimo nas. Tudi Gallusov koncert nas ima prestaviti za tristo let nazaj, v ono dobo, v kateri je kontrapunktika dosegla svoj vrhunec, v kateri so se pa skladatelji posluževali tudi drugih oblik. Gallus je bil mojster kontrapunktike; to povzamemo iz njegovega madrigala „Multum deliro“. A tudi v homofonem stavku je bil tako srečen in originalen, da je po pravici budil pozornost tedanjega in poznejšega sveta.

Pri tem koncertu so pevali izključljivo Gallus-ove skladbe v latinskem jeziku. Ako hočemo koncert pravično oceniti, moramo pred vsem pomisliti, da je zbor „Glasbene Matice“ primeroma še mlad. Za moderno glasbo je morda že godan, ali tudi za resnobne klasične proizvode srednjega veka? Prepričan sem, da Matični kapelnik, g. Hubad, je dobro občutil velikansko nalogo, katero si je stavil s tem koncertom. Res, kaj takega si upa le mlada moč, polna lepih idealov. Bog zna, koliko je bilo treba nagovarjati, prepričevati, pojasnjevati, navduševati, predno se je zbor z vnemo poprijel učenja. In vendar se je posrečilo g. Hubadu pevce in pevke dovesti do tiste vstrajnosti, da so vzdržali dolgotrajne poskušnje. Upam pa, da nikomur ne bode žal za trud, ne pevovodji, ne pevstvu, ker dobiček od takega koncerta je v moralnem in umetnostnem oziru velikansk. V zboru raste moralna moč in samozavest, in spretnost pevstva pridobi več s tem koncertom, nego z dolgotrajnimi vajami. Ako hočeš magnet okrepiti, moraš mu vsak dan kaj malega priložiti, in zbor, ki hoče napredovati, mora dobiti vsak pot teži zadače.

Mešani zbor je štel 150 pevcev in pevkini, ki so bili lepo razstavljeni po odru in so sedeč na stolah pričakovali migljaja svojega kapelnika. 150 grl, čestito število! Od nekaj že velja prepričanje, da človeški glas presega vsa godbena orodja v lepoti in milobi. Kako ne; saj človeški glas privre takorekoč naravnost iz človeške duše in človeškega srca. Godbeni stroji imajo sicer lepe glasove, a dubá mora vendar-le človek vánje vdihniti. Človeški glas pa je direktni tolmač srčnih čuvstev. Zatorej nas prav zelo veseli, da „Glasbena Matica“ tolikani neguje ravno petje. Rad čujem mnogoštevilen orkester, a še ljubši mi je tak pevski zbor.

Preidimo sedaj k posameznim točkam koncerta.

1. „Ecce quomodo moritur justus“ je čisto priprosta, do sedaj najbolj znana skladba, ki se poje v cerkvi, a mnogokrat tudi v modernih vokalnih koncertih. Nahaja se celó v Peters-evi izdaji. Besede se glasé v prevodu: „Glej, kako umira pravičnik in nihče si tega k srcu ne vzame. Pravični možje se pogubljajo in nihče tega ne pre-mišlja. Z mesta krivice odvet je pravičnik in v miru bode njegov spomin. V miru je napravljeno njemu mesto in v Sionu njegov stan.“ — Mirno prične zbor v Es-dur terene lege; z očitanjem se unema zbor bolj in bolj, dokler se popolnoma ne umiri v prepričanju: „Eterit in pace memoria ejus.“ To je isti tema, ki ga je uporabil G. F. Händl v svojem Funeral-Anthem. — Kar malo morem svojim čitateljem opisati krasoto Giotto-vih fresk, ako jih niso sami videli, tako malo mi je mogoče z besedo označiti velikansk učinek, ki ga je naredila ta skladba.

2. „Laus et perennis gloria“. Kakor nalašč za praznik presv. Trojice. Mogočen slavo-spev trojednemu Bogu, ki kipi kvišku od dveh navdušenih zborov, katera tekmujeta v češčenju in slavljenju treh božjih oseb in v enomer (menda osemkrat) ponavljata, da bodi slava Bogu in saeculorum saecula, tako prijazno, tako naivno, kakor more zatrjevati le otroško udano srce.

3. „Ave Maria“ je mirna, polnodoneča skladba. Za Bogom gre presveti Davici največe češčenje. Ave Marija se je torej izvrstno prilagal na tem mestu. Verno katoliško srce je bilo zelo zadovoljeno, zlasti ko se je v veličastnem akordu čulo presveto ime „Jezus Kristus“.

4. „Diversos diversa juvant“, madrigal za osem glasov, pela sta dva kvarteta, eden ženski, eden moški. Ženski četverspev prav ljubko opisuje lahkeživost deške starosti v kratkih postopih, moški kvartet pa v zategojenih akordih zrelo resnobnost starčevstva; oba skupaj pa v bliščečih zvokih

slavljata mladeniški žar. Ko smo čuli prve akorde, smo bili takoj navdani onega blagega diha, ki veje iz madrigalov; oni niso cerkvenega značaja, vendar se zelo zelo odlikujejo od modernega stila, varujejo se vse mehkužnosti, polni so zdravega jedra.

5. „Multum deliro“ je kratek peteroglasen madrigal, tvorjen v najkrasnejši in najstrogejši kontrapunktiki. Niti dva glasa ne gresta vsopredno vkupe; vsak ima sicer isti tema, vendar pričanja vsak za en vdarec pozneje, vendar tako blagoglasje! Le preurno ga je konec, zaradi tega smo srčno hvaležni, da ga je zbor ponavljal.

6. Največi vtis je pa med madrigali naredil (vsaj náme) poslednji šesteroglasni „Musica noster amor“. Tu so se vspeli soprani najvišje, valovito so se zibali akordi, v sladkih jubilacijah je zbor zatrjeval, da je glasba naša ljubezen. V prognavstvu bodi pesen, ki ostrí sovražna čuvstva, tarantara, tarantara! „Tarantara“ je beseda sličnoglasičnica — onomatopoeicum — posnemanje trombinega zvoka. Vzeta je najbrže iz vrstice (Aenijeve?): „At tuba terribili sonitu tarantara didit.“ To je onomatopoeičen vsiklik, ki ga ponavljajo terceti, zdaj moški, zdaj ženski. In ko se je pela zadnja kitica: Živi pesem! Živela množica! zaorilo je tudi občinstvo slavo muziki, slavo izbornemu „Matičnemu“ zboru, nič ni pomagalo, zbor se je moral ponavljati.

To so pevske točke. A čuli smo iz ust gosp. Mantuanija tudi govor o Gallusu. Beseda je bila domača, lahko umevna, dasi je obdelavala umetnostno stvar. Najprej je podal g. govornik malo skico Gallusovega življenja. Stvar je še jako temna, in Bog zna, če izvemo kedaj kaj natančnejšega. G. Mantuani meni, da je bil Gallus rojen na Dolenjskem, učil se v zatiškem samostanu, potem v Zwetteln, od ondot prišel v Brno, Olomuc, Prago. Pojasnil je, da je Gallus izviren skladatelj, ki obsega v sebi klasičnega duha benečanske šole, mir in zrelost nemško, živost francosko, natančnost angleško, melodijo svojo. Dolgo so se vzdržale njegove skladbe v cerkvah in koncertnih dvoranah, a slednjič so se umaknile v zaprašene knjižnice. Naša dolžnost je, da rešimo Gallusa iz zaduhlih prostorov in mu zopet damo častno mesto, kakoršno po pravici zasluži. Upam, da priobči g. Mantuani cel svoj govor v „Slovenu“ ali v „Glasbeniku“.

Sedaj mi je še prijetna dolžnost, pohvalno omeniti g. K. Hoffmeistera. Res je, da se historičnemu koncertu manj prilagajajo moderne točke: Polonaise, mazurka itd. Ravno to je bil menda vzrok, da je g. Hoffmeister zamenjal eno točko z Bachovo „Fugo“, katero je igral na pedalnem harmoniju. Letá ameriški harmonij je blagovoljno dal na razpolago g. profesor dr. L. Požar. Seveda mi Slovenci se malo bavimo z Bachovo glasbo; višje oblike, kakor kanon, fuge so le redkim možem gladke. To vse bo prišlo, ako bo „Glasbena Matica“ občinstvo vzgajala tem potom, kakor je sedaj pričela. Smelo pa trdim, da je bila „fuga“ prištevati najlepšim točkam. G. Hoffmeister je pa tudi popolni mojster na orgljah. Pedal mu gre gladko, igra ga popolnem samostojno. Seveda mora tako biti, ali koliko je na Kranjskem orgljavecev, ki smatrajo pedal za samostojen glas? Ali jih je pet? Večina ima pedal le za spopolnjenje četrtega glasu v manualu. — Ostale točke je izvajal na glasoviru. Stara kalamiteta se je pokazala tudi tukaj, glasovir ni dostajal, najmanj v srednji legi. G. Hoffmeister je igral tako umetno, tako duhovito, da je občinstvo pokazalo svojo hvaležnost z burnim ploskanjem.

To je v kratkih potezah ocena drugega velikega koncerta, ki ga je priredil g. Hubad za časa svojega bivanja v Ljubljani. Srčno hvaležnostjo do njega smo se vrnili domov in vsi ga oklenili v svoja srca. Obžalovali smo pa, da niso bili navzoči oni proticecilijanci, ki delajo toliko ovir preustrojenju cerkvene glasbe. Mislili smo si: Lepa reč; nazadnje nam bo „Glasbena Matica“ kazala pot. To je včeraj v resnici storila. Vem, kaj poretó: Lahko je „Glasbeni Matiči“, ki ima toliko moči na razpolago. — Gospóda, „Glasbena Matica“ je morala pevce vabiti in jih vaditi. Šole je treba; brez dobre pevske šole ne pridemo nikamor. Treba je biti le priča, koliko šole, koliko truda prizadeva tak koncert. On je sad večmesečnega, trudapolnega dela. Ne strašimo se dela in truda; glasba je nebeška hái, ona zasluži vso našo ljubezen. K sklepu vsikliknem z Gallusom: Vivat Musica, noster amor! P. H.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. junija.

(Železnica Gorica-Škofja Loka.) Iz Idrije se poroča, da je te dni prišlo v Spodnjo Idrijo nad 30 vojakov z nekaterimi častniki, ki preiskujejo svet proti Žirem in Tolminu zaradi gradnje strategijske železnice.

(„Südmark“.) Iz Celovca se nam piše: „Leib-journala“ koroških Ultra-Nemcev sta za binkoštni pozdrav svojim čitateljem objavila poziv načelnštva zloglasne „Südmarke“. Poziv ta, kakor sploh vse izjave nasprotnikov, kar mrgoli napadov na slovenski narod in z dosti znanimi lažmi hujša nemške svoje privržence na skrajni boj zoper slovenski živelj, kateremu se sploh odrekava pravica do obstanka, kajti vse one pokrajine, v katerih sedaj prebivajo „nepripravi“ Slovenci, so — „pristna nemška tla“! Točijo se tudi krokodilove solze, da v „nemških“ mestih Celju in Ptuj vedno bolj raste slovenski vpliv, in da se na Kranjskem porivajo Nemci z vseh postojank, da je celó že znatna nemška manjšina v Ljubljani in „jezikovni otok“ Kočevje v veliki nevarnosti. Celó na Koroškem začeli so se „bindišarji“ gibati, in zato je „narodna“ — nemška dolžnost „südmarkovcev“, da na ves glas vpijejo „zetter und mordio“! — Dalje se naznanja, da hoče „Südmark“ po slovenskih krajih ustanovljati kmetske hranilnice in posojilnice, da obvaruje „nemškega“ kmeta na Slovenskem slovenskega navala; recte: da spravi slovenskega seljaka v sužnost nemškega denarja! — V pozivu se britko jadicuje o „malomarnosti“ nemškega prebivalstva nasproti narodnim zadevam, in se pravi: „Die deutsche That muss gethan werden; die Zeit des leeren Singsangs und der hohlen Redensarten muss ein Ende nehmen“. — Pričakujemo, da bodo merodajni slovenski rodoljubi s pazljivim očesom zasledovali kvarljivo delovanje „Südmarke“ in z združenimi močmi gradili mogočen jez zoper našemu kmetskemu stanu pretečo nevarnost. Fiat!

(Železnica Velenje-Spodnji Dravobreg.) Tvrška Klemensiewicz & Demuth je dobila koncesijo za priprave zgradbi nove železnice od Velenja do Spod. Dravobrega. Priprave so se že pričele.

(Gosp. Matije Kunca „narodna radikalnost“.) Na zadnjem shodu narodno-naprednega „Slovenskega društva“ v Ljubljani je bil eden najradikalnejših govornikov narodno-napredni mestni odbornik krojač gospod Matija Kunc ter klical slovenskemu svetu, da je prišla za Slovence doba odločne opozicije nasproti vladi, od katere Slovenci zama pričakujejo svojih pravic. Pričakovati bi bilo po pravici od takega narodno-radikalnega moža, da bo tudi v svojem delovanju kazal se res narodnjaka ter sam spoštoval svojo materino slovensko besedo. Temu nasproti javimo, da radikalno-napredno-narodni gospod Matija Kunc nadleguje sedaj po Ljubljani slovenske šivilje, nemškega jezika ne vešče. z nemškimi dopisi zadruga, ki nosi ime: „Genossenschaft der Kleidermacher, Hutmacher, Handschuhmacher und Kürschner in Laibach.“ Naslov pismu se glasi: „An die selbstständigen Kleidermacherinnen in Laibach“, podpis pa: „Der Vorsteher: M. Kunc m. p.“ — Zadošča nam, da smo navedli ta dogodek. Nadejamo se, da bo škandalozna drznost gosp. krojača M. Kunca, s katerim vsiljuje slovenskim šiviljam v Ljubljani nemške dopise, našla v vseh slovenskih krogih odločno obsodbo, kakoršno tudi zasluži po vsej pravici.

(Raznoterosti s Koroškega.) Z mnogih krajev se poroča o hudournji. Na Grobniškem polju so napravili nalivi, burja in toča mnogo škode na polju in v gozdih. Blizu Kotarč je treščilo v neko hišo, v kateri je bil ravno posestnik Moser z dvema hlapcema in deklo. Jeden hlapec je obležal na mestu mrtve, gospodar in drugi hlapec sta bila dlje časa omamljena. Dekli, ki je bila pod streho, se ni ničesar zgodilo. — Blizu Volšberka je prišel po ne-
previdnosti neki hlapec pod voz, ki ga je tako stlačil, da je takoj izdihnil svojo dušo. — Električno razsvetljavo je vpeljal tovarnar Voigt v Borovljah. Tudi v Celovcu se mnogo govori o nji in sta bajé došla celó že dva strokovnjaka tvrške Ganz in dr., da izdelata potrebne načrte in proračun stroškov. Pa brzkone se celovski mestni zastop tudi v tej zadevi ne bo prenačil, ker naglica le škoduje, kar modro uvažujejo mestni očetje metropole ob Glini.

(Družbe sv. Cirila in Metoda) podružnica za Slovenji Gradec in okolico je imela dué

24. aprila t. l. svoj letni občni shod. Da je bilo zborovanje živahno, smemo sklepati iz ogromnega števila udov; podružnica ima 19 ustanovnikov, 143 letnikov in 400 podpornikov, skupaj torej 562 udov. To vseobče zanimanje za našo družbo je vzbudilo načelnštvo na tako hvalen in iznajdljiv način: s tem namreč, da je lansko leto najmanjkrat zborovalo v raznih župnijah svojega družbenega okraja. V načelnštvo so zopet izvoljeni: g. A. Ostrožnik, župnik v Pamečah, prvemestnik; g. F. Vidmajer, kapelan v Starem Trgu, tajnik; g. J. Stanonik, poslovođa v Slovenjem Gradu, blagajnik; kot namestniki pa: g. J. Farsky, tovarnar v Slovenjem Gradu; g. M. Smit, učitelj v Podgorju, in g. F. Hajtnik, obrtnik v Pamečah. — Po številu udov in po vnemi se odlikuje tudi vrta naša podružnica za Beljak in okolico, ki je zborovala že dne 2. februarja t. l. Navzoči udje so prosili večih zbirk knjig, zlasti katekizmov in molitvenikov za tamošnje slovensko mladino, ker so prepričani, da bodo obrodile v nežnih srcih zlahten sad prave ljubezni do Boga, cesarja in mile materinsčine. Načelnštvo pripravlja za veliko skupščino nasvèt, kako bi bilo mogoče ustanoviti po raznih krajih na Koroškem nekakih nadaljevalnih tečajev, v katerih bi se po edenkrat ali dvakrat na teden poučevala šoli odrasla mladina v raznih za življenje važnih predmetih. — Od podružnice za Trbovlje in okolico smo prejeli zelo veliko svoto, namreč 150 gld. Pač znak gorkega domovinskega čutja trboveljskih Slovencev! — Družbi so še darovali: g. Fran Čargo iz vesele tolminske družbe 11 gld.; obrtniško pomočno društvo v Ljubljani 10 gld.; g. Ivan Rebek, ključavničarski podmojster v Ljubljani, za piruhe in ob raznih prilikah povodom stav nabranih 5 gld. 30 kr.; gg. blagajnik Dragotin Žagar in oficijal Fr. Triller 5 gld.; vesela družba v Bistri po gosp. B. Švigelji iz Borovnice 1 gld. 80 kr. — Znamovanim podružnicam želimo — v vzgled drugim — še vedno veselejšega napredka; za poslane svote, nekatere iz delalnih in obrtniških rok, pa izrekamo iskreni: Bog povrni! Bog daj srečo!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Zlato poroko) sta binkoštni ponedeljek na Trati slovesno obhajala Nace in Marija Alič. Ker se tamošnji ljudje ne spominjajo take slavnosti, zbralo se je od vseh strani silno veliko ljudstvo.

(Iz Dubice) v Bosni se nam piše: Dne 31. maja nas je zadela huda nesreča. Ob 4. uri popoldne se od zahoda pripodi vihar s točo. Pri Dubici je tako pobila, da so morali žito večinoma podorati. Okolu Priedora je zbita vsa setev, tudi na poslopih je mnogo škode. Toča je bila ko jajca debela. Na hrvaški strani pa je bila še hujša nevihta. Na nekem pašniku je vihar pastirja in kravo pograbil ter treščil v grmovje. Dne 1. t. m. je toča tolkla okolu Jesenovca. Dežja imamo zopet preveč, oranje za korožo zastaja. — V zadnjem času so se zopet dogodila mnoga zločinstra. Blizu Dubice je neki Srb ubil svojo ženo, v hrvaški Dubici je brat občinskega načelnika usmrtil ženo, prerežavši jej vrat. V Travniku je neki 20letni Turčin z nožem napadel kotarskega načelnika, ker mu ni dal potrdila za raboto; na srečo ga je le ranil v roko.

(Od Velenja) se nam zvečer 9. t. m. piše: Če si se danes vozil po cesti, ki iz Celja vodi v Zaleško dolino, prispel si do slavoloka, katerega napis ti je naznanjal, da tukaj fara „Sv. Jauž“ meji in pa da tamošnje ljudstvo se velepastirja veseli. Čemu

li to? Danes se je namreč v dekanovino „Skale“ pripeljal milostljivi gospod knezoškof dr. Napotnik, da po tukajšnjih krajih deli zakrament konfirmacije, a pri Sv. Janžu vrh tega še pokrsti tri nove zvonove. Ker pa se rečeno okrožje cerkveno nahaja v okraju „Šoštanje“, obzirom na to je visokega gosta pričakovala deputacija od strani okrajnega zastopništva ter ga pozdravila pod omenjenim slavolokom, ki je stal ne samo na meji fare, ampak ob enem tudi na torišču, kjer okraj šoštanjski meji s celjskim. Čez nekoliko časa so se za pokajočimi topiči oglašali stari zvonovi, v znamenje, da se velepastir bliža cerkvi, kjer se je bilo zbralo obilno ljudstvo. V hiši Božji so po običajnem blagoslovu šolarji razodevali svoje znanosti gledé katekizma. Le škoda, da je deževno vreme motilo veselje.

(V Vojniku) se je oskovalo katoliško politično društvo „Edinost“; graško namestništvo je že potrdilo pravila.

(Na mariborski gimnaziji) so se včeraj začeli pismeni zrelostni izpiti, ustni bodo dne 3. in 4. julija.

(Duhovniške vesti iz celovške škofije.) Razpisane so župnije: Treboje, Leoben in Šifling v labudski dolini; Št. Lipš pri Doberlivesi in Slov. Šmihel. — Mašniško posvečenje delijo mil. g. knezoškof: dne 15. julija subdijakoniat, 17. julija dijakonat in 19. julija presbiterijat. Posvečenih bode 14 bogoslovcev iz IV. leta, 6 iz III. leta. — Meseca julija obiščejo mil. g. knezoškof sledeče župnije in delijo tam sv. birmo: dne 2. Št. Jurij nad Zilo, 3. Šmohor, 4. Dobropolje, 5. Št. Danijel pri Zili, 6. Kornat, 7. Št. Lovrene pred Lukavo, 9. Kotiče, 10. Berg, 11. Lipo pri Sakenbergu, 12. Kameče, 13. Bistrica pri Dravi.

Telegrami.

Dunaj, 9. junija. Odsek za vravno valute je danes končal generalno debato.

Dunaj, 10. junija. Dr. Gross in tovariši interpeljujejo vlado, ali hoče prej ko mogoče naznaniti, kako je nastala nesreča v Příbramu ter takoj v vseh rudnikih preiskati in dopolniti varnostne in rešilne priprave. Poslanec Pfeifer je nasvetoval, naj se takoj ceni škoda po toči v črnomaljskem okraju ter dovoli primerna podpora.

Budimpešta, 9. junija. Vsi listi izražajo zadovoljnost z včerajšnjimi izjavami cesarjevimi, ker je vsem strankam pravičen.

Berolin, 10. junija. Car je takoj po prihodu v Kodanj nemškemu cesarju brzojavno se zahvalil za sijajni in prijateljski vsprejem.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Tovarna cerkvene opreme. 1873, 1881.

Jožef Deiller,
tovarna cerkvene opreme in izdelovalnica paramentov,
Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: **Franz Brückner.**

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:
pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd.
pa tudi 167 26-4

cela mašna obleka v najprilnejši obliki.

Cerkveni paramenti.

Dunajska borza.

Dne 10. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	95 gld. 70 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 40 "
Zlata renta 4%, davka prosta	112 " 85 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 90 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	995 " 25 "
Kreditne akcije, 160 gld.	320 " 25 "
London, 10 funtov stl.	119 " 40 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 48 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemških mark 100	58 " 50 "

Dne 9. junija.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld. 40 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	141 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 " 25 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 " 25 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	189 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " 25 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 " 70 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 25 "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " 25 "
Windischgrazove srečke, 20 gld.	64 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez, 1000 gl. st. v. 2910	99 " 25 "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 " 25 "
Papirni rubelj	1 " 25 "
Laskih lir 100	46 " 25 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štey. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočnejše.

Za nataganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercialne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Državna dobrodelna loterija.

Žrebanje dne 23. junija.

Glavni dobitok 60.000 gld.

v 4% ogerskih zemljiščnodveznih obligacijah.

1 srečka gld. 2-; 2 srečki le gld. 3-60; 5 srečk le gld. 9-; 10 srečk le gld. 17-.